

SAK – role sestry v péči o pacienta s diagnózou SAK

Vondrušková Lenka

Juricová Eva

17.11.2012 Brno

Obsah:

- Definice SAK – Subarachnoidální krvácení
- Terapeutické možnosti řešení SAK
- Role sestry v přípravě pacienta k operačnímu řešení SAK
- Role sestry v péči o pacienta po operačním řešení SAK
- Diskuse

Co je SAK?

- SAK: Subarachnoidální krvácení
 - krvácení mezi **arachnoideou** (pavučnicí) a **pia mater** (měkkou plenu mozkovou)
- Anatomie:
 - Okostice (periost)
 - Tvrdá plena mozková (dura mater)
 - Pavučnice (arachnoidea)
 - Měkká plena mozková (pia mater)

Typy krvácení

- **Epidurální** (mezi periost a duru mater)
- **Subdurální** (mezi duru mater a arachnoideu)
- **Subarachnoidální** (mezi arachnoideu a pia mater)

Obaly mozku

Obaly mozku

kůže a podkoží

periost

kość

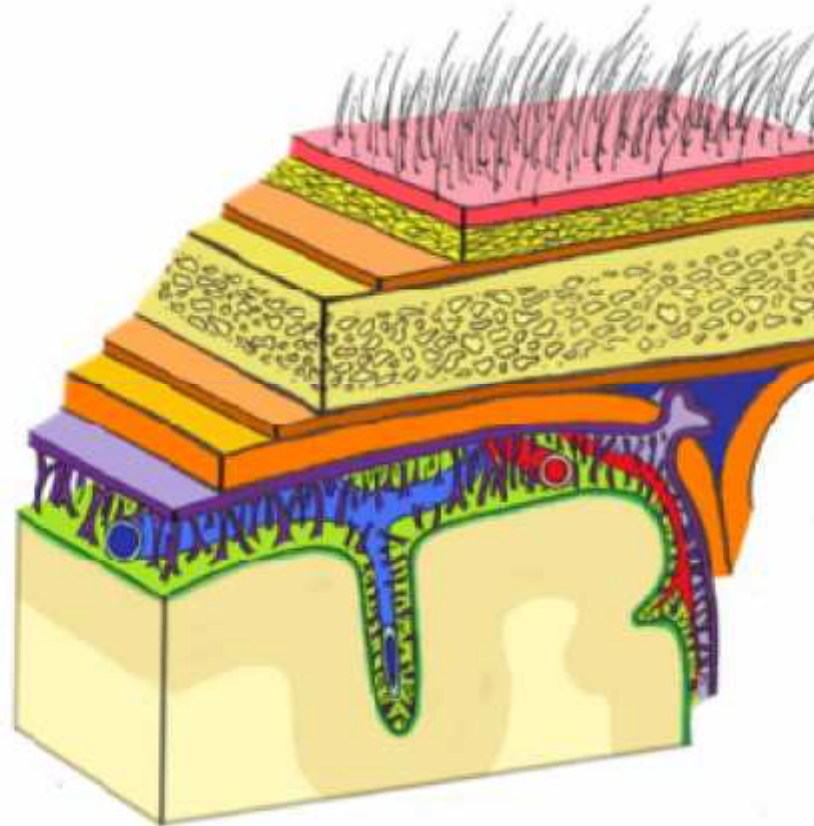
dura periosteální vrstva

mater meningeální vrstva

arachnoidea

pia mater

mozková tkáň

epidurální prostor

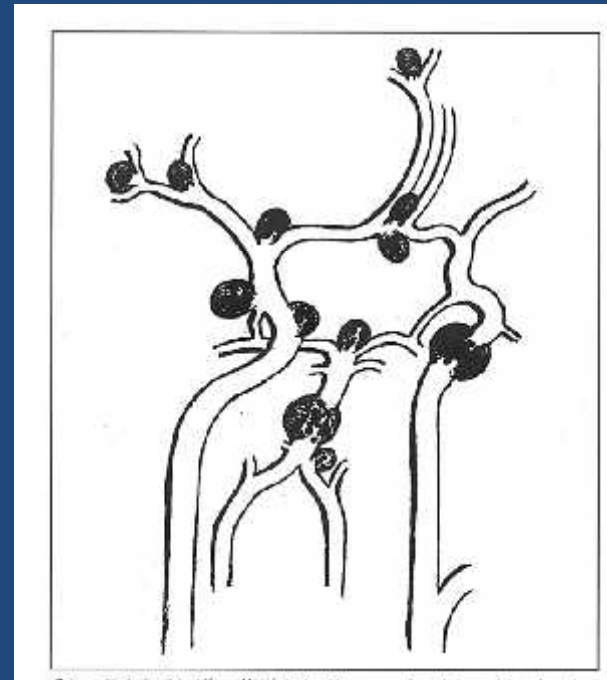
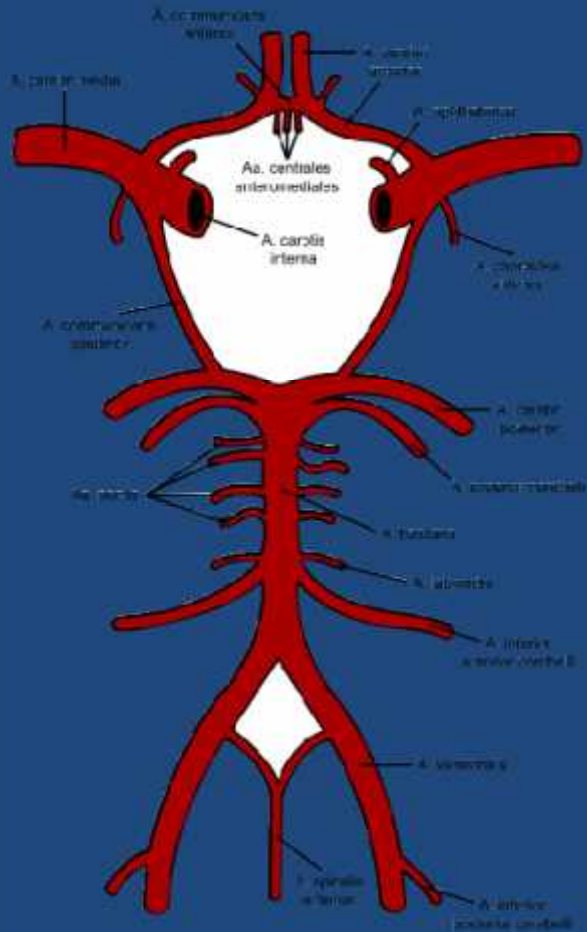
subdurální prostor

subarachnoideální prostor

Příčiny vzniku SAK

- Nejčastější příčinou SAK je krvácení z ruptury výdutě (aneurysmatu) Willisova okruhu
- Intrakraniální aneurysma = nitrolební cévní výduť (vyklenutí stěny tepny) v případě ruptury, je život ohrožujícím stavem

Willisův okruh a nejčastější místa výskytu aneurysmat

Diagnostika SAK

- Anamnéza (bolest hlavy, nauzea, zvracení), klinické vyšetření a neurologický nálezn (GCS, anizokorie, chybí fotoreakce, hemiparéza)
- Základní diagnostika SAK - zobrazovací diagnostické metody = CT, CT Ag (zobrazí malformace cév), CT s perfusí (zobrazí průtok krve mozem), DSA (digitální subtrakční angiografie – zobrazí lokalizaci aneurysmatu)

Terapeutické možnosti v řešení SAK

- Endovaskulární řešení aneurysmatu
 - Coiling (mikrospirálky vyplňující vak aneurysmatu s cílem embolizace aneurysma)
 - Stenting (vložení stentu s cílem úpravy řečiště cévy)
- Chirurgické (operační) řešení SAK
 - Clipping (zasvorkování s cílem vyřazení výdutě z oběhu)

Terapeutické možnosti řešení SAK

Endovaskulární řešení:

Coiling

Chirurgické řešení:

Clipping

Role sestry v přípravě pacienta k operačnímu řešení

- Monitorace vitálních funkcí a neurologického stavu
- Dokumentace (Informovaný souhlas)
- Zajištění IV vstupů
- Zajištění laboratorních výsledků
- Rezervace transfusních derivátů
- EKG, RTG S+P, interní vyšetření, ARK konzilium
- Doplnění zobrazovacích diagnostických vyšetření
- Příprava operačního pole – oholení hlavy
- Transport pacienta na operační sál

Role sestry v péči o pacienta po operačním řešení SAK

- Transport pacienta ze sálu na JIP (monitoring ze sálu)
- Napojení pacienta k monitoru TK, P, EKG, SPO2, ICP, CPP, zajištění ventilátoru
- Instalace drenážního systému (komorová x lumbální drenáž-přepad, odvod)
- Kontrolní laboratoř
- Aplikace léků dle ordinace (3 H - hypervolémie, hemodiluce, hypertenze; Nimotop, Manitol, vasopresory, transfusní deriváty)
- Kontrolní zobrazovací diagnostika (CT)
- Monitorace vazospazmů (Transkraniální dopplerometrie)

Zajištění pacienta po operačním řešení SAK

Pooperační rizika

- Vazospasmus (křečovitě stažení cévy)
- Hydrocefalus
- Intracerebrální hematom

- Role sestry: monitorace neurologického stavu pacienta a okamžité hlášení změn lékaři!

Shrnutí:

- SAK (definice, příčiny, diagnostika)
- Terapeutické možnosti řešení SAK:
 - a) endovaskulární - coiling, stenting
 - b) operační - clipping
- Příprava pacienta (monitorace, IV vstupy, laboratoř, zobrazovací diagnostické metody)
- Péče o pacienta po operačním řešení SAK (monitorace, ventilace, péče o drenážní systémy, prevence vazospasmů - Nimotop)

Diskuse

- Příprava pacienta k chirurgickému řešení SAK
 - Oholení hlavy kompletní či nekompletní?
 - Zkušenosti s péčí o operační ránu s vlasovou pokrývkou hlavy?
 - „Krytí nedrží“, „Ve vlasové pokrývce je krev a dredy“?
 - Dávají pacienti přednost ponechání vlasové pokrývky?

Děkujeme za pozornost

Literatura a zdroje

LITERATURA

- Náhlovský, J. et al. Neurochirurgie. Praha: Galén a Univerzita Karlova v Praze, nakl. Karolinum, 2006. ISBN: 80-7262-319-2 (Galén),80-246-1202-X (Karolinum)
- Petrovický,P. a kol. Klinická neuroanatomie CNS s aplikovanou neurologií a neurochirurgií. Praha: Triton, 2008. ISBN: 978-807387-039-3
- Stejskal, L. a kol. Intraoperační stimulační monitorace v neurochirurgii. Praha: Grada Publishing, a.s., 2006. ISBN: 80-247-0964-3
- Vokurka, H., Hugo, J. Velký lékařský slovník. 7. vydání. Praha: Jessenius, vydal MAXDORF s.r.o., 2007. ISBN: 978-80-7345-130-1

DALŠÍ ZDROJE

- Gál, R. *Anestezie u operací mozkových aneurysmat*. Akutne.cz 2007. In: akutne.cz [online]. 2007, [vid. 30.7.2012, 14:07]. Dostupné z: <http://www.akutne.cz/res/publikace/anestezie-u-operaci-mozkovych-aneurysmat-gal.pdf>

OBRÁZKY

- Obrázek Willisův_okruh, WikiSkripta, in wikiskripta.eu [online], [vid. 11.11.2012 15:22], dostupné z: http://www.wikiskripta.eu/index.php/Soubor:Circle_of_Willis_la.svg
- Obrázek Obaly_mozku, autor Adnav, dne 2011-04-21, WikiSkripta.eu, in wikiskripta.eu [online], [vid. 11.11.2012 15:29] dostupné z: http://www.wikiskripta.eu/index.php/Soubor:Obaly_mozku.png
- Obrázek Coiling_aneurysmatu, autor Anit, dne 2012-02-07, WikiSkripta.eu, in wikiskripta.eu [online], [vid. 11.11.2012 15:34], dostupné z: http://www.wikiskripta.eu/index.php/Soubor:Coiling_aneurysmatu.png
- Obrázek Clipping_aneurysmatu, autor Anit, dne 2012-02-06, WikiSkripta.eu, in wikiskripta.eu [online], [vid. 11.11.2012 15:37], dostupné z: http://www.wikiskripta.eu/index.php/Soubor:Clipping_aneurysmat.png
- Licence WikiSkripta , [online], [vid. 11.11.2012 16:35], dostupné z: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/cz/>